

Anna B. Kowalska

Ekskluzywne życie – dostojny pochówek. W kręgu kultury elitarnej wieków średnich,
„Wolińskie Spotkania Mediewistyczne” I, red. Marian Rębkowski, Wolin
2011, ss. 312, ISBN 978-83-932318-0-5

Konferencja pod nazwą „Wolińskie Spotkania Mediewistyczne” zorganizowana została z inicjatywy Burmistrza Wolina przez Gminę Wolin we współpracy z Instytutem Archeologii i Etnologii PAN Oddział w Szczecinie oraz Zakładem Archeologii Instytutu Historii i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Szczecińskiego. W tym pierwszym spotkaniu nowego cyklu konferencji naukowych towarzyszących corocznemu Festiwalowi Słowian i Wikingów wzięło udział blisko pięćdziesięciu naukowców z kilkunastu krajowych i zagranicznych ośrodków naukowych. Tematem wiodącym w roku 2010 było „Ekskluzywne życie – dostojny pochówek”, ale konferencję i publikację materiałów pokonferencyjnych otwiera seria artykułów poświęconych najnowszym badaniom nad średniowieczem w rejonie ujścia Odry. Pierwszy z nich (Marka Dworaczyka i Andrzeja Piotrowskiego) poświęcony został problematyce lokalizacji wczesnośredniowiecznych grodzisk u ujścia Świny, z perspektywy archeologicznych i geologicznych badań wałów wydnowo-mierzejowych. Niezmiennym zainteresowaniem kolejnych pokoleń badaczy cieszą się problemy wczesnośredniowiecznej żeglugi u ujścia Odry. Temat ten został omówiony na podstawie szczegółowej analizy wraka statku odkrytego w Kamieniu Pomorskim (Wojciech Filipowiak). Dwa kolejne artykuły dotyczyły badań nad Wolinem – nad oseekami z surowców skalnych z nawarstwień wczesnośredniowiecznych (Marcin Szydłowski) oraz wolińską siedzibą książąt pomorskich (Tatiana Balcerzak, Maciej Gibczyński, Sławomir Słowiński). W tej części znalazł się również artykuł poświęcony szczecińskim odkryciom archeologicznym zabawek i przedmiotów łączących się z dziecięcymi zabawami w okresie średniowiecza (Anna B. Kowalska). Druga część publikacji zawiera artykuły poświęcone wczesnośredniowiecznym elitom w źródłach pisanych, w tym Jomswikingom (Jakub Morawiec) i elitom zachodniopomorskim (Stanisław Rosik i Piotr Boroń), a także rozprawy na temat nowogrodzkich gramot w *Gesta Danorum* Saxo Gramatyka (Leszek Słupecki), okoliczności śmierci i miejsca pochówku Świętopelka I (Karol Kollinger) oraz

dzieciństwa i edukacji w kręgach władzy w XV wieku (Dorota Żołędź-Strzelczyk). Trzecia, ostatnia część publikacji dotyczy problematyki archeologicznych wyznaczników prestiżu społecznego – elit Menzlina (Sunhild Kleingärtner), mieszkańców nordyckiego kręgu kulturowego (Przemysław Urbańczyk) oraz Birki (Lena Holmquist). Omówiono także ponadregionalny „fenomen” grobów komorowych występujących na rozległych terenach od Danii po Ruś (Kirill A. Mikhajlov). Ostatnie trzy artykuły chronologicznie wiążą się z późnym średniowieczem i dotyczą problematyki mis brązowych w Europie środkowo-wschodniej (Ulrich Müller), obecności dzbanów typu Saintonge w Elblągu (Grażyna Nawrońska) oraz naczyń kamionkowych jako wyznaczników luksusu w Stargardzie (Paulina Romanowicz).